

Oponentský posudek na bakalářskou práci sl. Barbory NETRVALOVÉ *Pohled dvou generací žen na registrované partnerství*. Praha: UK v Praze, FHS, 2015, 62 s. (včetně příloh).-

Vedoucí práce: PhDr. Miloslava Turková, CSc.

Bakalářská práce sl. Netrvalové je věnována aktuálnímu pohledu okolí na specifickou menšinu – spoluobčany s odlišnou sociální orientací. Přitom nejde jen, jak avizuje název práce, o pohled na registrované partnerství, ale i o celou řadu dalších problémů: o pohled na homosexualitu jako takovou, na konstrukt gaya/lesby v hlavách lidí, na problém adopce u těchto párů.

Autorka se přitom správně snažila svůj problém ukotvit v odborné literatuře a v aktuálních výzkumech. Zatímco její nárys dějin sexuality od antiky po současnost vybudovaný na dvou až třech titulech odborné literatury pokládám za nadbytečný (jde o zestručněné výpisky z knih), představení názorů na vlastní homosexualitu, sexuální chování, sebepojetí v odborných kruzích a její průzkumy považuji za užitečné. Pozitivně oceňuji i to, že se kolegyně seznámila také s některými tituly zahraniční literatury v originále. Poté co představila některé výsledky odborných studií, se sl. Netrvalová věnovala vysvětlení pojmu registrované partnerství (v ČR od roku 2006). Litovat lze jen, že se podrobněji nevěnovala diskusím ve společnosti před jeho legislativním přijetím. Dále se autorka zaměřila na nástin problému neuzákonění adopce dětí registrovanými partnery v ČR (v těchto pasážích se ovšem projevuje to, že kolegyně již nestačila udělat důkladnou revizi práce, a tak se některá tvrzení opakují). Vraťme se však k ukotvení práce. Za zvláště užitečné považuji představení sociologického výzkumu pohledu české společnosti na homosexualitu (2012, 2014), je ovšem škoda, že výsledky těchto úvodních částí nejsou příliš svázány s vlastním výzkumem.

Jeho konkretizace a vyhodnocení je druhou (bohužel o něco méně rozsáhlou částí práce) a lze litovat toho, že si autorka nestanovila jako jeden z cílů porovnání výsledků své mikrosondy a rozsáhlých šetření sociologických (s. 27). Za poněkud nepraktické pokládám, že se čtenář dozvídá až na s. 28 (nikoliv v podtitulu práce a v úvodu), že pohled dvou generací žen bude ve skutečnosti jen pohledem deseti žen (z toho poloviny z generace babiček a poloviny z generace vnuček) z Mladé Boleslavi a Mladoboleslavska. Za handicap považuji ale zejména to, že autorka srovnává názory starších žen se středoškolským a mladších žen s vysokoškolským vzděláním (výzkumy přitom potvrzují, že ochota k toleranci vůči menšinám narůstá právě se vzděláním). Je také otázkou, proč se kolegyně nezabývala ani

charakteristikou zvoleného místa výzkumu (např. existují-li v Mladé Boleslavi nějaká místa, kde se lidé s odlišnou /menšinovou/ sexuální orientací setkávají). Vlastní metoda polostrukturovaných rozhovorů byla zvolena správně, jakkoliv některé otázky ještě citelně postrádám (např. reakce na odlišnou sexuální orientaci vlastního dítěte).

Obdobně vidím ještě rezervy v jinak relativně zdařilém vyhodnocení rozhovorů. Autorka na více místech práce zastává názor o vysoké toleranci informátorek k homosexualitě. Povšimla si však standardní odpovědi „homosexualita mě nevdí“? Není v ní již představa jisté většinové nadřazenosti? A konečně: nejsou předsudky vůči gayům a lesbám zakotveny i v nesouhlasu (přesněji: převažující neochotě k souhlasu) s možností registrovaných partnerů adoptovat dítě? Je tolerantní někdo, kdo nepřizná menšině stejná práva, jaké má většina? (Jen na okraj – doporučuji si definovat i termín tolerance; není to schopnost snášet i to, co mi není příjemné?) Nejsou nepřiznaným si postojem o nezvládnutí jinakosti i představy o gayích a lesbách? Jak by stejný výzkum dopadl v religiózních oblastech Moravy?

Závěrem je možné konstatovat, že si autorka vybrala aktuální problém, seznámila se se základními českými a vybranými zahraničními tituly k tématu, se sociologickými průzkumy. Data, která sebrala, mají vypovídací hodnotu a kolegyně je (s jistými rezervami) zdařile vyhodnotila. V rámci magisterské práce bude mít kolegyně pak možnost reakce lidí na homosexuality porovnávat s ještě větším ponorem do života české společnosti. Práci hodnotím jako *velmi dobrou*.

V Praze 27. 5. 2015
CSc.

doc. PhDr. *Blanka Soukupová*,